

VALTUUSTOALOITE

ENNAKOIVAN TALOUS- JA TYÖLLISYYSVAIKUTUSTEN SEURANNAN KÄYTTÖNOTTO JOENSUUN KAUPUNGISSA

Joensuun kaupungin tarkastuslautakunnan vuoden 2025 arviointikertomus nostaa esiin tarpeen vahvistaa kaupungin talouden ohjausta, tavoitteiden toteutumisen seurantaa sekä ennakoivaa päätöksentekoa. Erityistä huomiota tulee kiinnittää tilanteisiin, joissa talousarvion keskeiset oletukset eivät toteudu suunnitellusti. Tällöin korjaavat toimenpiteet kohdistuvat usein loppuvuodesta kiireellisesti palvelutuotantoon, mikä heikentää toiminnan ennustettavuutta sekä henkilöstön ja kuntalaisten luottamusta päätöksentekoon.

Samanaikaisesti TE-palveluiden järjestämisvastuun siirtyminen kunnille on lisännyt kuntien taloudellista vastuuta erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden kustannuksista. Uudistuksen vaikutukset kaupungin talouteen, palvelujen toimivuuteen sekä työllisyyskehitykseen edellyttävät aiempaa järjestelmällisempää seurantaa.

Strategisen ja vastuullisen taloudenpidon varmistamiseksi me allekirjoittaneet valtuutetut ehdotamme, että Joensuun kaupunki ottaa käyttöön ennakoivan talous- ja työllisyysvaikutusten seurannan mallin. Mallin tavoitteena on tunnistaa merkittävät poikkeamat nykyistä aikaisemmin ja mahdollistaa korjaavat toimenpiteet hyvissä ajoin.

Mallin valmistelussa tulee selvittää erityisesti:

1. mahdollisuus ottaa käyttöön valtuustolle raportoitava neljännesvuosittainen riskikatsaus, jossa arvioidaan talousarvion keskeisten tulo- ja menoerien toteutumista sekä merkittävimpiä taloudellisia riskejä;
2. mahdollisuus seurata erikseen TE-uudistuksen vaikutuksia kaupungin kustannuksiin, työllisyyspalvelujen vaikuttavuuteen sekä työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitykseen;
3. toimintamalli, jossa merkittävistä talousarvioriskeistä raportoidaan päätöksentekijöille viipymättä eikä vasta tilinpäätösvaiheessa;
4. mittaristo, jolla voidaan arvioida, kuinka ennakoivat toimenpiteet vähentävät tarvetta äkillisiin säästötoimiin palveluissa.

Tavoitteena on vahvistaa kaupungin talouden pitkäjänteistä ohjausta, parantaa päätöksenteon tietopohjaa sekä varmistaa, että mahdollisiin taloudellisiin haasteisiin voidaan reagoida ajoissa ilman kohtuuttomia vaikutuksia kuntalaisten palveluihin.

Joensuussa 15.6.2026

Lahja-Elina Vatanen